Liberecký kraj

Zoo Liberec zahájila chov vzácného vietnamského poddruhu krokodýlovce čínského

05. 08. 2025 09:52

Jednou ze třinácti evropských institucí, která se zapojuje do záchranného chovu kriticky ohroženého vietnamského poddruhu krokodýlovce čínského, se stala liberecká zoologická zahrada. Tento tropický ještěr, připomínající svým vzhledem krokodýla, patří mezi nejohroženější plazy planety a ve volné přírodě mu hrozí bezprostřední vyhynutí. Zoo Liberec nechala za účelem jeho chovu vybudovat zbrusu nové velkorozměrové paludárium v pavilonu ZooExpo.

Krokodýlovec čínský je jediným žijícím zástupcem své čeledi. Přirozeně se vyskytuje v jižní Číně a severním Vietnamu, kde obývá horské lesní potoky s čistou vodou. Oba dva poddruhy jsou od sebe vzdálené více než pět set kilometrů a odlišují se nejen morfologicky, ale mají i rozdílné ekologické adaptace a nároky. Vietnamský poddruh byl na rozdíl od toho čínského popsán teprve v roce 2003. „*V současné době žije v přírodě odhadem méně než tisícovka krokodýlovců. Většina z nich patří do čínské populace, ve Vietnamu je jeho zbývající populace extrémně malá, odhady hovoří o pouhých sto padesáti jedincích*," říká liberecká zooložka Petra Hnidová.

Zoo Liberec se tedy spolu s dalšími dvanácti evropskými institucemi zapojila do mezinárodně koordinovaného chovu (EEP – European Ex situ Program), jehož cílem je vytvořit stabilní záložní populaci v lidské péči pro případ jejich úplného vyhubení v přírodě. Přesun prvních jedinců do Liberce proběhl ve spolupráci se Zoo Ostrava a s německou zoologickou zahradou v Kolíně nad Rýnem. „*Získání chovného páru tohoto poddruhu je pro nás velkým závazkem i prestiží. Věříme, že díky mezinárodní spolupráci můžeme přispět k jeho záchraně*," uvádí Hnidová.

Chov krokodýlovců je poměrně náročný. Vzhledem k tomu, že se jedná o semiakvatický druh, má velice specifické nároky – od kvalitní čisté vody, vyšší vlhkosti až po zimování v chladnějších teplotách. Z tohoto důvodu nechala liberecká zoo vybudovat zbrusu nové

velkorozměrové paludárium v pavilonu ZooExpo, které suchozemské a vodní prostředí propojuje a krokodýlovcům tak nabízí ideální životní podmínky. „*V expozici, jejíž součástí je i kaskádovitý vodopád, tři jezírka, tropické liány a kořeny, jsou také vysázeny rostliny přirozeně se vyskytující ve Vietnamu nebo Číně*," dodává Hnidová. Stavba paludária vyšla libereckou zoo zhruba na jeden milion korun a byla financována z účelového příspěvku Libereckého kraje na dlouhodobý rozvoj zahrady. „*Společně se zoologickou zahradou zlepšujeme krok po kroku podmínky jak pro návštěvníky, tak pro chov jednotlivých zvířat. Jsem ráda, že zahrada obohacuje chovy o další ohrožené druhy a rozšiřuje tím také nabídku,*" řekla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu a cestovní ruch Libereckého kraje.

Nový projekt je zároveň propojen s aktuální ochranářskou kampaní EAZA Vietnamazing!, která upozorňuje na jedinečnou biodiverzitu Vietnamu a na akutní potřebu chránit tamní ohrožené druhy rostlin i živočichů. Návštěvníci se v rámci expozice dozvědí nejen zajímavosti ze života krokodýlovců čínských, ale také konkrétní způsoby, jak mohou sami přispět k ochraně vietnamské přírody.

Podrobnosti o druhu

Krokodýlovec čínský je semiakvatický druh ještěra, který se vyskytuje v Jižní Číně v provincii Guandong a Guangxi a dále v SV. Vietnamu. Zde obývá svahy Yen Tu Mountain v provincii Quang Ninh a Bac Giang. Populace v Číně je od té vietnamské vzdálená více než 500 km.

Krokodýlovec byl poprvé popsán v Číně v roce 1930, a to německým herpetologem Ernstem Ahlem. Vietnamský poddruh byl ve Vietnamu objeven o mnoho let později, v roce 2003. Oba dva poddruhy se mezi sebou odlišují nejen morfologicky, ale mají i rozdílné ekologické adaptace a nároky.

Tento druh ještěra je podle Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN) zařazen mezi ohrožené druhy. V současné době žije v přírodě odhadem méně než 1000 jedinců. Většina z nich patří do čínské populace, ve které jsou rozeznávány tři genetické linie. Ve Vietnamu zbývá přibližně pouze okolo 150 jedinců. Krokodýlovec čínský patří v mezinárodní úmluvě o obchodu s ohroženými druhy CITES do přílohy I. Mezinárodní obchod s jedinci odchycenými z volné přírody je zakázán.

Ve volné přírodě dává mírně tekoucím potokům a menším vodním nádržím v hustě zarostlých subtropických lesích (listnatých, bambusových). Jedinci přes den obvykle odpočívají na větvích nad vodou.

Svůj název si tento ještěr získal díky dvěma řadám velkých kostěných šupin na ocase. Dospělí jedinci jsou pohlavně dimorfní. Samci mají větší velikost a jsou výrazněji zbarvení (oranžovočerveně). Obzvláště patrné je u nich výraznější zbarvení v období rozmnožování, které se odehrává v letních měsících, v červenci a srpnu. Samice je gravidní po dobu 9 měsíců. Na jaře rodí 2–12 mláďat. Ta jsou zcela samostatná a pohlavně dospívají ve 3–4 letech.

Krokodýlovci jsou teritoriální a samotářská zvířata a více jedinců pohromadě můžete spatřit pouze během jejich hibernace. Jako úkryty v tomto období vyhledávají dutiny stromů, díry v zemi nebo skalní štěrbiny. Hibernace u vietnamského poddruhu nastává, pokud teplota klesne pod 17,5 ⊠C, v měsících prosinec až březen.

Největší hrozbu v přírodě představuje ztráta přirozeného prostředí vlivem těžby a rozrůstajícího se zemědělství. Dále stojí za masivním úbytkem populace krokodýlovců také degradace půdy, znečištění vodních toků, mezinárodní obchod se zvířaty (pet trade) nebo tradiční čínská medicína (např. léčba nespavosti).

TZ: Zoo Liberec